

ВЭБ-КВЭСТ (ІХ КЛАС)

Вэб-квэст – адна з тэхналогій, якая будзе цікавай для сучасных школьнікаў. Актыўнае выкарыстанне навучэнцамі інфармацыі з інтэрнэт-крыніц дазваляе і настаўніку прымяняць яе ва ўрочнай і пазаўрочнай дзейнасці. Вэб-квэст – гэта пазнавальная гульня з прыцягненнем інтэрнэт-рэсурсаў. Ён дапамагае ў паглыбленні ведаў па прадмеце, а вывучэнне рэсурсаў па дадзенай праблеме, выкананне заданняў розных узроўняў складанасці спрыяюць павышэнню пазнавальнай актыўнасці, фарміраванню ключавых кампетэнцый. У ходзе гульні вучні выбіраюць ролі, прапанаваныя настаўнікам, вывучаюць інфармацыю на сайтах і, такім чынам, рашаюць (індывідуальна / у групах) вучэбную задачу. Заданні вэб-квэста можна размясціць на спецыяльна створаным рэсурсе (сайт установы адукацыі ці персанальны сайт настаўніка).

Мэта вэб-квэста: пашырыць веды вучняў пра кнігадрукаванне і першадрукароў Беларусі.

Размеркаванне роляў: для таго каб падарожжа ў мінулае краіны адбылося, удзельнікам неабходна выбраць адну з роляў – падарожніка, гісторыка, літаратуразнаўцы. Адказы адпраўляць на электронны адрас ці пісаць у каментарыях.

Рэсурсы: для паспяховага выканання заданняў вам трэба вывучыць матэрыял з сайтаў “Кнігадрукаванне на Беларусі” (<http://www.beljews.info/Druk.htm>); “Францыск Скарына” (https://be.wikipedia.org/wiki/Францыск_Скарына); Сымон Будны (https://be.wikipedia.org/wiki/Сымон_Будны); Васіль Цяпінскі (https://be.wikipedia.org/wiki/Васіль_Цяпінскі).

Старонка 1. Запіска 1. Калі гаварыць пра гэтага чалавека абагульнена, то для беларускага народа ён – найпаўнейшае выяўленне вернасці, бескарыслівасці, духоўнасці.

У Максіма Танка дакладна сказана: “прайсці праз вернасць”. Ён зрабіў гэта. У час Сярэднявечча гаварылася: там радзіма, дзе веды. Па веды ён пайшоў у замежжа, але заўсёды памятаў і пра сваю адзіную радзіму, родны горад і велічную Дзвіну. Ён вярнуўся ў край, дзе нарадзіўся, вярнуўся з кнігай на мове народа, на мове, якую пакідаў, каб з лацінай абысці ўсю мудрую Еўропу, узяць мовы нямецкую і чэшскую, яўрэйскую і італьянскую, вывучыць мудрасць народаў свету і аддаць яе ў кнізе на роднай мове свайму народу – палачанам, Белай Русі.

Яму належаць словы: “Понеже от приращения звери, ходящие в пустыни, знают ямы своя; птицы, плавающие по морю и в реках, чу-

ють виры своя; пчелы и тым подобная боронять ульев своих, – тако ж и люди, игде зродилися и ускормлены суть по Бозе, к тому месту великую ласку имають”.

Заданні падарожніку.

1. Назавіце імя і радзіму чалавека, пра якога ідзе гаворка ў запісцы	1 бал
2. Што вам вядома пра родных гэтага чалавека?	2 балы
3. Стварыце карту Google і абзначце на ёй месца нараджэння асобы, праілюструйце метку выявай помніка гэтаму чалавеку	3 балы
4. Абзначце на карце Google мясціны, дзе ён атрымаў адукацыю	4 балы
5. Сфармулюйце галоўную заслугу дзейнасці гэтага друкара як асветніка	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Заданні гісторыку.

1. У якім годзе гэты дзеяч надрукаваў першую кнігу?	1 бал
2. Дзе і якую адукацыю атрымаў гэты беларус?	2 балы
3. На якія перыяды дзеліцца яго друкарская дзейнасць?	3 балы
4. Чым пазначаны для друкара 1522 год?	4 балы
5. Прымацуйце фотафайлы з выявамі помнікаў гэтаму беларусу; адзначце, у якіх гарадах яны пастаўлены	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Заданні літаратуразнаўцу.

1. Як называлася першая надрукаваная гэтым чалавекам кніга?	1 бал
2. Укажыце назвы выдадзеных ім кніг	2 балы
3. Чым абавязкова суправаджаліся выданні друкара?	3 балы
4. Укажыце сімваліку на гравюрах гэтага аўтара	4 балы
5. Прачытайце баладу Я. Сіпакова, прысвечаную гэтай славетнай асобе. Падрыхтуйце яе выразнае чытанне	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Старонка 2. Запіска 2. Беларускі мыслер-гуманіст эпохі Адраджэння, рэлігійны рэфарматар, паслядоўнік культурна-асветніцкай, нацыянальна-патрыятычнай і філасофскай традыцыі Ф. Скарыны. Адукацыю атрымаў у еўрапейскім універсітэце. У 1588 г. прыехаў у сталіцу Вялікага Княства Літоўскага Вільню. У адным з беларускіх гарадоў заснаваў друкарню, дзе выдаў на беларускай мове кнігі, у якіх заклікаў да яднання культур славянскіх народаў, клапаціўся аб развіцці беларускай мовы. Быў у сяброўскіх адносінах з друкарамі І. Фёдаравым і П. Мсціслаўцам. Належаў да памяркоўнай рэлігійна-рэфармацыйнай плыні, блізкай да кальвінізму, якая ў Беларусі называлася евангелічнай. У галоўным рэлігійна-філасофскім творы “Аб найбольш важных палажэннях хрысціянскай веры” абагульніў ідэі, распрацаваў унітарную канцэпцыю Бога і натуралістычную версію паходжання Хрыста. Гэта была не тэала-

гічная, а тыповая філасофска-рацыяналістычная інтэрпрэтацыя, якая разбурае традыцыйны асноватворны хрысціянскі догмат. Пісаў на беларускай, польскай і лацінскай мовах. Абгрунтаваў думку пра пазнавальнае значэнне мастацтва і яго маральна-выхаваўчую ролю. Лічыў прыгожым тое, што сапраўднае, аддаваў перавагу прыгажосці зместу перад прыгажосцю формы. Адзначаў, што толькі на аснове свабоды магчыма поўнае самавыяўленне асобы, росквіт яе здольнасцей.

Заданні падарожніку.

1. Назавіце імя і радзіму чалавека, пра якога ідзе гаворка ў запісцы	1 бал
2. Падбярыце агульнае слова-паняцце да тэрмінаў: Старажытная Грэцыя, чалавек, асоба, Старажытны Рым, свецкі характар культуры, Антычнасць, росквіт мастацтва, гуманізм, Італія, развіццё навуковых ведаў	2 балы
3. Стварыце карту Google і абзначце на ёй месца нараджэння асобы, праілюструйце метку выявай помніка гэтаму чалавеку	3 балы
4. Абзначце на карце Google мясціны, дзе ён заснаваў друкарню, а таксама дзе ён вёў друкарскую дзейнасць	4 балы
5. Назавіце імёны аўтараў помніку нашаму славутому суайчынніку	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Заданні гісторыку.

1. У якім годзе гэты аўтар надрукаваў першую кнігу?	1 бал
2. Дзе і якую адукацыю атрымаў гэты беларус?	2 балы
3. Узгадайце з курса сусветнай гісторыі і назавіце асноўныя еўрапейскія гуманістычныя каштоўнасці	3 балы
4. Што характэрна для светапогляду мыслара?	4 балы
5. Прымацуйце фотафайл з выявай помніка гэтаму беларусу; адзначце на Google карце горад, дзе ён застаўлены	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Заданні літаратуразнаўцу.

1. Як называлася першая надрукаваная гэтым чалавекам кніга?	1 бал
2. Перапішыце выдадзеныя ім кнігі	2 балы
3. У чым сутнасць дзейнасці гэтага друкара як перакладчыка?	3 балы
4. Акрэсліце творы друкара паводле іх зместу	4 балы
5. Сфармулюйце галоўную заслугу яго дзейнасці як асветніка	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Старонка 3. Запіска 3. З усіх дзеячаў беларускай даўніны яго постаць, напэўна, найменш вядомая. І гэта пры тым, што перакладчыцкая і выдавецкая справы гэтага друкара ставяць яго ў адзін шэраг з найвыдатнейшымі асветнікамі Беларусі.

Нарадзіўся ў родавым маёнтку Цяпіна на Лепельшчыне. Пакінуў нам няпоўны пераклад Евангелля і прадмову да яго. Невядома, дзе, калі і якую адукацыю атрымаў пісьменнік. Некаторы час жыў на Украіне. Напрыканцы 70-х гг. XVI ст. вярнуўся на радзіму, дзе і распачалася яго актыўная грамадская і палітычна-канфесійная дзейнасць.

Прытрымліваўся поглядаў сацыяна, аднак не падзяляў ні крайніх левых, ні правых іх поглядаў. Выступаў за існаванне дзяржаўных

інстытутаў улады, падтрымліваў тых, хто выказваўся за ўдзел са зброяй у руках у справядлівых войнах.

Прадмова да Евангелля – крыніца яго грамадскіх, палітычных, філасофскіх поглядаў. Кнігадрукаванне вымагала вялікіх матэрыяльных выдаткаў, але ніхто яму не дапамог. У прадмове пісьменнік-гуманіст не агучваў свае рэлігійныя погляды. Яго мэта – даказаць, што Святое Пісанне трэба выдаваць і чытаць на роднай, усім зразумелай мове. Адметнасць выдання: упершыню ў практыцы ўсходнеславянскага кнігадрукавання паралельна пададзены два тэксты – на царкоўнаславянскай і беларускай мовах.

Заданні падарожніку.

1. Назавіце імя чалавека, пра якога ідзе гаворка ў запісцы	1 бал
2. Чые гуманістычныя і культурна-асветніцкія традыцыі ён працягнуў і чые грамадска-палітычныя і рэлігійныя погляды падзяляў?	2 балы
3. Стварыце карту Google і пазначце на ёй месца нараджэння асобы, мясціны, дзе знаходзіліся яго родавыя маёнткі	3 балы
4. Пазначце на карце Google мясціны, дзе ён заснаваў друкарню і вёў друкарскую дзейнасць.	4 балы
5. Дзе захоўваецца адзінае выданне гэтага друкара?	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Заданні гісторыку.

1. Якая кніга гэтага друкара засталася нам у спадчыну (назва)? Калі яна была надрукавана?	1 бал
2. Якіх грамадска-палітычных і рэлігійных поглядаў прытрымліваўся друкар?	2 балы
3. Дзе змешчаны "Катэхызис, або Соума Науки детей въ Христе Иисусе", які, магчыма, належыць гэтаму друкару?	3 балы
4. Што вядома пра апошнія гады жыцця гэтага чалавека?	4 балы
5. Прымацуйце фотафайл з выявамі гэтага беларуса	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Заданні літаратуразнаўцу.

1. На якіх мовах выдаваў сваю кнігу гэты друкар? Якім чынам аздоблена выданне?	1 бал
2. Кніга мае арыгінальную будову. Якую?	2 балы
3. Чым вылучаецца прадмова да гэтага выдання?	3 балы
4. Ёсць меркаванні, што ў 1562 г. ён надрукаваў у Нясвіжы два творы. Якія?	4 балы
5. Сфармулюйце галоўную заслугу яго дзейнасці як асветніка	5 балаў
Агульная колькасць балаў 15	

Творчае заданне ўсім удзельнікам: складзіце красворд па тэме вэб-квэста.

Справаздача зробленага можа быць прадстаўлена на ўроку беларускай літаратуры ў IX класе ў I чвэрці (10-ы ўрок па календарна-тэматычным планаванні).

Ірына КАЗАЧЭНКА,
настаўнік беларускай мовы і літаратуры
вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі
Лельчыцкай раённай гімназіі.